

המגרש פרק תשיעי גיטין

פד.

עין משפט נר מצוה

יג א מיי פ"ח מהל'
גירושין ה"ל ט סמג
עשין נ טו"ע אה"ע סי'
קל ספק ה"ו ע"ש מ"מ:
יד ב מיי פ"ד מהל'
מדיס ה"ל יד סמג
לפון רבנן טו"ע י"ד
סמג ר"ג ספק ג:
פ"ג ג מיי פ"ח מהל'
גירושין ה"ל יג סמג
עשין נ טו"ע אה"ע סי'
קמג ספק י"ב סי' לא
פ"ד ד מיי פ"ו מהל'
אשרת ה"ל ז סמג
עשין נ טו"ע אה"ע סי'
קמג ספק י"ב סי' לא
יז ה טו"ע ע"ש סמג
קמג ספק יח:
יח ו טו"ע ע"ש ספי' ג:
יט ז מיי ע"ש ה"ל יא
טו"ע ע"ש ספק יב:

מסתברא בין דר' א"עזר בין דרבנן בין דפסקה פסקה. פי' ומגורשת לעולם^א וע"ג דלמאי דבעי למימר לרבי אליעזר או דלמא לא שנת משמע דבעי למימר דאין הגט חל אלא אותו היום כמו חוץ מפלוני דלא חל אלא י' מעלמא מ"מ ישנת דפסקה משמע דלמאי דבעי לקשר לקמן (ד) לעולם לאפוקי (פ). (מדרבא אמר רב נחמן) לאו לאפוקי ממש^ב אלא שפירא דשטרלא חמקין מיומא דנן ולעלם שלא מטעה לומר שאינה מגורשת אלא אותו יום: **א"ר** א"ר דנחמן ה"ק. ור"מ דמעיקרא לא אמר כן וי"ל דמעיקרא סבר דלפוקי רבנן קידושין מינה ולכסוף חזר בו שאין נראה לו סברא דכשיל חששא מועטת כזו יפקיעו רבנן קידושין: **וּמִיגְרָשָׁה** פ"ח ומקיים פ"תנאיה. דהשטח לא שייך שמה יאמרו שומיהן ונתנין צמתנה כיון דנישאת לאחר צינמיה:

מוקף חסות
א. ושוב אין חזרו עליה
אישות שלו. מ"ס הנ"ל.
ב. [ו]מ"ס דלית
הלבנת הכי. מ"ס ר"ן.
ג. [ד]ו"ל דאפילו כי
מיגרשא אחי אימא
למפרך אתו בדידה קיימא
לאינסובי להאי. רש"י.

פסקי ר"ד (המשך)

הכי נמי הכא לא תנשא
עד שישלמו ל' יום או
עד שיהיה אותו פלוני
שמה ושתיה יין ויבטל
ההוה הוא והליכך לא
הגט למפרע ואזי היא דלא
דמי דהתם כי אמר קונם
עניי בשינה היום אם אישן
למחר אם ישן למחר לא
חיל עליה שום איסורא
שהאיסור לא יחיל אלא
על מה ישן אמטול ומאי
ההוה הוא והליכך לא
הזרי ביה וחישישן שמה
ישן למחר אבל הכא דאי
שתיה חמרא חיל עלה
איסורא דמיבטול גיטא
הזרי אשת איש גיטא
אסורא מיהו והזרי בה
לראש שתיה והכי אמרין
בבב"ב (ד'.) בפ' ואלו
מותרין ומודה רב יהודה
באומר קונם עניי בשינה
למחר אם אישן היום
שישן היום דאי לא הזרי
בתנאי באיסוריה מזהיר
הזרי אם ישן היום
חל עליו איסורא שלא
ישן למחר ולא חישישן
ישן יישן גם למחר שכיין
שאסור לו לישן מיהוה
הזרי שלא יישן ועשה
אסור אבל בפלוגתא דרב
יהודה אם ישן למחר
שום איסורא לא חיל
עליה השתא אלא תנאה
הוי על איסורא דעבר
עליו אמטול ומאי ההוה
היה והכי נמי אם תנאה
יין חיל עליה איסור
אישת איש בני למפרע
עליו להבא והליכך מיהוה
הזרי בה שלא תשתה
ומודה רב יהודה: ת"י
היה זה גיטין ע"מ שתעלי
לרקיע ע"מ שתחידו להתם
ע"מ שתבלעי קנה בן ק'
אמה ע"מ שתפריח באורי
ע"מ שתבטרי חים הגדול
ברבלין אנו ג' יהודה
כי תירא אומר כזה ט
כלל אמר יהודה בן תימא
אמר רב נחמן הליכה כו'
יהודה בן תימא אמר רב נחמן בר יצחק מתני' נמי דייקא דקתני כל שאפשר לקיימו בסופו והתנה עליו מתחילתו תנאו קיים הא שא"א לו לקיימו בסופו תנאו בטל ש"מ: איבעיא להו הרי זה גיטין ע"מ שתאכלי

הבא בדידה קיימא פ"אגרושי.
א"ע"ג דכיון שאינה יכולה לקיים תנאה (א) ה"ו היא אשת איש ליה ששאת לו עכשיו מ"מ אינה יכולה לקיים תנאה ולינשא בלא גירושין דלעולם נריכה גט מספקא שמה יתקיים תנאה ותנשא גם לפני ע"י מיתת הראשון או יגרשה וקשה (ב) לרבי יהודה והא דר' זדורא דביה קיימא לאגרושי שיכולה לומר מאיס עלי ויכפיין ליה * ולפי פ' רש"י ורבינו מס' דלא כייפיין ליה ניחא ועוד קשיא דכייפיין ליה לגרשה שהרי היא עליו צאיסור אשת איש ור"מ מלי קאמר אנו צדידה קיימא לאגרושי ואי הוה י' מפרש צדידה קיימא לאגרושי ולאניסובי דר' זדורא אין צידה ששאתה זה הוי ר' זדורא אלא אין ליה הלשון ששמע כן וי"ל כיון דמכל מקום יכול הבעל לדחותה לא צדידה קיימא לאגרושי: **ע"ל** מנת שתעלי דר'קיע אינו נבא. דהשוכר את הפועלים צסופו (צ"מ דף ג'.) גרסינן אס' נתקיים התנאי הרי זה גט ואס' לאו אינו גט ותימא היחך יכול לקיימו * וי"ל ע"י ע"ש קשה להבד' ר' אלחנן דהוה לן למילף מתנאי בני גד ובני ראובן שיכול לקיימו אצל היכא שלא יוכל לקיימו פ' הכא הוה לן למימר דאף על גב דתנאי בטל מעשה קיים כי היכי דילפינן צפרק (י' מנות חלילה כי צצמט דף קו) דבעינן שיכול לעשות ע"י שליח וי"ל דהתם ע"י ילפינן אלא שהמעשה יכול לעשות ע"י שליח אצל תנאי אין לתוש אס' לא יוכל לעשות ע"י שליח או אינו יכול לעשות כלל: **ע"ל** מנת שתבעלי פ"צוני ואי"ו צאבא וצאבך לא קתני. יש ספרים שהגוהו צצציתא ע"מ שלא תבעלי לאבא ולאצבך אין חוששין שמה תבעל להם משום דקשיא להו מלי דייק ואילו לאבא ולאצבך לא קתני אבא וצבך מנאן דכר שמיהו מיהו משום כן אין רריך להגיה דשפיר דייק מדקתני ע"מ שתבעלי לפלוני משמע דוקא לפלוני דלא חשיב הפלגה דצצרים צמה שיש שם איסור פנויה אצל אבא וצבך לא:

מאי קאמר. האי לא תינשא דקאמר למאן קאמר לאותו פלוני או לכל אדם: לא תינשא לו. כדמפרש שמה יאמרו נשיהם ונתנין צמתנה ואין לך לעו גדול מזה: ואס ניסא לאחר לא שאל. שלא להחזיק תנאי זה: ומשום דך גזירה לא מפיקין לה. התנאי וצטל הגט: ה"ג אלא אמר רב נחמן הכי קאמר הרי זה גיטין ע"מ ששנאי לפלוני הרי זה לא תינשא לו משום גזירה שמה יאמרו נשיהן נוסנין צמתנה ואס ניסא לו לא הלא. שאין כאן איסור אלא חשש גיטא והאיל ואל אמר ע"מ שלא תנשא אלא לפלוני אלא ע"מ ששנאי לפלוני סוף סוף הא צעיל לקיומי תנאה: וכי תימא אפשר דמיגרשה. מן השני היום ולמחר תינשא לאותו פלוני לקיים תנאה: והלא דפליגס עליה דרב יהודה קמדימס לה. דלא תימא תנאה לא מיקיים: שמה ישן למחר. ונמלא שצבר על נדרו: ורב נחמן אמר ישן היום. ולמחר יתקיים תנאו ולא יישן: דאי בעי מצריז נפשיה צצולתא. יקוב צצרו תמיד צקון: צדידה קיימא לאגרושי. צתמיה: מפליגה. דוחה אותה לבערה בצדרי הצאי: מסני' נמי דיקא. צצ"מ צהשוכר את הפועלים (דף ג'.) אפשר דאכלה ולקיא. ולכן תימא גופיה תנאו קיים: כלל לאסויי צצר חזיר. קתני כלל אמר ר' יהודה צן תימא: כזה גט. דקאמר ר' יהודה צן תימא: למעוטי צצר חזיר. דה"ק כזה גט דלי אפשר לקיימו כלל הלכך תנאו בטל אצל צצבור על דברי תורה אפשר לקיימו צצאיסור ותקנה על עצה: שפעלי גרסינן גבי פלוני. וגבי צצוי ואצבך גרסינן שלא תבעלי: שפעלי צין צונות צין צצסוף: אין חוששין שמה נבענה להם. כלומר מותרת לינשא מיד ואין חוששין שמה תבעל להן וצטל הגט אצל אמר לה ע"מ שלא תבעלי לפלוני אינו גט שמה תבעל לו דומיא דע"מ שלא תכלי לצית צצבך לעולם: ואילו גבי אבא וצבך שפעלי לא קתני. דיהוי תנאה אלתא לא הוי תנאה: לאציי ניחא כו'. ונשום לדדידה לר' יהודה צן תימא אפילו לא יתקיים הרי זה גט אלא לרצא קשיא דהא אמרין אפילו רבי יהודה צן תימא מודה צה: אמר לך רבא. לא תימא דאצבך לצצר חזיר דאילו צצר חזיר צדידה לקיימו צצאיסור ושפעלי לפלוני נמי אפשר דמשמדה ליה צצמונה ואס אינו רוצה לצעולה צצאיסור ישאנה ויעבול צציתר אלא אצבך ואצבך צדידה קיימא: לרצא כלל דקתני רבי יהודה צן תימא: לאסויי אבא וצבך. דהוי נמי א"א לקיימו: כזה למעוטי צצר חזיר. דאפשר לקיימו הוה: ולאציי

(א) מדיס ד: ע"ש. (ב) צ"מ
ד. [מ]וספת פ"ח.
(ג) צ"מ ס"ס. (ד) [ו]ספת
פ"ד. (ה) צמלי ור"ש
איתא. ליה וצ"ל רש"י.
(ו) [לע]ל פג: (ז) רש"י.
(ח) צמ"ס ה"ל"ש אלתא.
אעלמא. (ט) [ל]א מדיס
מיהי רצא מרצ נחמן.
(י) גי רש"י לא הוה וי'
צמנה"ש. (יא) [ל]א
לדיעו. (יב) צצצ"ר מפרש
ו"ל מפרשין. (יג) [ל]א
כצפר המרי כצמ"ס דף
ע. וע"ש מ"ס ד"ה
תנאי.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הבא בדידה
ובו' ולפ' פ"ח ור"ת.
בצמות דף סג ע"ב: ד"ה
על מנת וי"ל וי"ל ע"י שם.
ע' מתיב דף ד ע"ב מ"ה
צצמ"ס:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הכא וכו'
לקיים תנאה לא הוה אשת
איש. צ"ב פ"ח הנ"ל (אצבך
מקודשת לה) להיות אשת
איש תנאה ומינשא לפלוני
צצצני:

מוקף רש"י

קונם עניי בשינה היום
אם אישן למחר. מה
שלי ימן היום יאל על
צקונם ע"מ מנת אשן
למחר. דאס ישן הוה למחר
לוקח על מה שישן אמטול
(נדרי"ם ד'.) שמה ישן
למחר. דשמה ישן מיד
למחר ולא מיקיים תנאה
ונמלא עובר צצל וכו' על
מה ישן אמטול (ס"ס).
האין חוששין שמה ישן
למחר. לנמחר מיהוה
ועי' שלא ישן כזי
שלא ילקח על מה ישן
אמטול (ס"ס). כמפליגה
דבריים. שאין צללו לשום
תנאי אלא להקטינה בעלמא
מחקה ודוחה אותה
דצצרים (ב"ב ד'.) מנאי
נמי דיקא. דקתמא לן כו'
יהודה צן תימא (ס"ס).

פסקי ר"ד

לאחר מותו: ת"ר הרי
זה גיטין ע"מ שתנשא
לפלוני הרי זה לא תנשא
לא לו ולא לאחר לא
לו שמה יאמרו נשותיהן
ונתנין צמתנה זה לזה
ולאחר [לא תנשא] דבעיא
לקיימה לתנאה ואס נישאת
לו לא תנא צצציתא
גזירה לא מפיקין לה ואס
נשאת לאחר תנא דבעיא
לקיימה לתנאה שמה
לא נתקיים התנאי ולא
הוי גט: אימור קונם אישן
בשינה היום אם אישן
למחר אמר רב יהודה
אלי ישן היום שמה ישן
למחר נמצא עובר על נדרו
למפרע ורב נחמן אמר ישן
היום ואין חוששין שמה
ישן למחר. עלה דברתי
לומר דפלוגתא דרב יהודה
ורב נחמן דפליגי בהא
שייכי נמי בהוי זה גיטין
אמר רב נחמן ישן היום
ישן הטל הגט ויבטל
שמה תשתה אין יבטל

ע"מ שלא תשתי יין כל ל' יום או כל ימי חיי פלוני והוא דכי היכי דהתם
אין חוששין שמה ישן למחר ה"ה הכי נמי נימא הכא תנשא מיד ולא חישישין
היום ויבטל הגט ויבטל האם אל יישן היום שמה ישן למחר ה"ה